

TOPIC: LEGEND
 INFORMANT: MERELITA TABAKI
 PLACE OF ORIGIN: NAKAVU VEIVATUIOA
 NANOSI
 PLACE OF INTERVIEW: NAKAVU
 DATE: 9 / 8 / 86.
 INVESTIGATOR: SITERI DAWAI.
 JR.

O ni na vakarau rogoca oqo, na i tukuni me baleti Raluve ni Dakualeka, ka na talanoataka tiko yani o Merelita Tabaki.

E tikotiko kina o Raluve ni Dakualeka, O Raluve ni Dakualeka oqo, e nona i tikotiko mai Delainavua. Ni da raici Delainavua, ni da gole i Navua, se me da gole i Lautoka, e da na raici Delainavua. O Delainavua, na dakuna i muri, na i tikotiko nei Raluve ni Dakualeka. Tikotiko e na dua na siga o Raluve ni Dakualeka, vata i buna. E sa tukuna sara vua o buna, 'radini Dakualeka, mo sa tikotiko mai, mo sa na vaka tawana tiko na nodaru vale, au sa na gole mada meu lai qoli'. E sa tukuna sara o Radini Dakualeka, sa vinaka buqu. E sa mani mai tiko yani o Radini Dakualeka, e sa tukuna sara vua

o buna, 'raica, au sa biuta kece tu i tuba na nodaru i yaya'.
Mo qarauna, kevaka e na tau na uca, mo qarauna tiko na nodaru
i yayak, me coki kece sara mai loma, me maroroi vale. Mo
qarauna tale tiko ga, e dua tale tiko ga na noqu i tatau,
na nodaru buka me kakua ni boko. Na nodaru buka me waqa
tiko me yacova tale na rauna au na lesu tale mai kina. Mo
kila tiko, ni o kedaru, e daru tiko taurua ga e na loma ni
vanua oqo. E sega tale tiko ni dua na vale e volekati
kedaru. E sa tukuna sara yani o Radini Dakualeka, 'sa vinaka
buqu, au sa na tiko'. E sa mani gole sara yani o buna, me
sa laki qoli. Qoli tiko mai o buna, me vakamuraia cake tiko
mai na wai, na nodrau i tikotiko. Na yaca ni wai oqo, o
Wainikavika. E veimama tiko mai na qoli nei buna, e sa
raica na loaloa levu e sa uku mai i lomalagi. E sa tukuna
sara tiko i lomana o koya, 'isa na neirau i yaya taucoko, e
ra biu kece tu i tuba'. Na neirau i yaya taucoko e biu tu
i tuba, e vakacava beka o Raluve ni Dakualeka. E toso mai
na qoli i buna, e toso mai, e sa voleka mai ki na nodrau
matasawa, e sa tau na tamani uca levu oqo. E rabacaka na
tamani uca levu oqo, na kena sa tau mai na uca oqo, e sa
coqa yani na wai. E sa cabe o buna. Na nona qai cabe o
buna, me qai raica na kui ni wai, e sa raica o koya na nodrau
ibe, na nodrau tiki ni kumi ko a maroroya tu o buna, e sa
kuitaki yani e na waluvu. E sa tukuna o koya, 'isa, o raluve
ni Dakualeka e moce. Na neirau i yaya e sigani tu i tuba,
e sa ciritaka mai na wai levu'. E gole mai o buinigone,

na nona qai yaco mai o buinigone me yaco mai nodrau vale, e se vakamatea tiko ga na moce o Raluve ni Dakualeka. Sobo Raluve ni Dakualeka, na noqu i tatau, mo qarauna na nodaru i yaya. Qarauna na i yaya e sigani tu i tuba, vata kei na nodaru buka me kakua ni boko. Oqo e sa boko na buka, ka sa ciri na nodaru i yaya. Ni kua, raluve ni Dakualeka, na vanua sara au sega ni kilai kina, mo gole sara kina. Baleta na noqui tatau, o sa vakacala. E sa qai vosavosa tiko o buna, e sa tagi toka o raluve ni Dakualeka. E tagi tagi tagi, e sa qai tukuna o buna. 'Raluve ni Dakualeka, ni kua mo gole sara mada, mo lai vakaqara e dua na vanua me daru mai kana kina. Na buka e sa boko, e sa warai na nodaru i yaya, mo gole sara mada, mo lai vaqara mai na vanua me mai waqa kina na nodaru buka. E sa mai tagi yani o radini Dakualeka, gole i vale ni kuro, tara o koya e dua na mata ni buka e sa boko koto, ka mai tabaka yani e na loma ni veikau. Gole, gole yani i loma ni veikau, loma ni veikau butobuto. E gole yani o Radini Dakualeka, ni sa gole tu yani i loma ni veikau, e sa raica sara o koya na i tatavaki ni buka e sa tu. E tukuna sara okoya i lomana, 'isa oqo e sa rairai, e sa voleka e dua na koro'. E sa mai gole yani o koya, e sa mai vakamuria sara yani o koya na mawe ni yava ni tamata, kei na i tata ni sele, e sa ra tu oya e na loma ni veikau. E sa vakamuria o koya. Vakamuria yani, muria yani, e sa lai tu sara e na daua na delana, na nona rai sobu, e sa raica sara o koya e dua na koro. E tukuna sara o koya,

na vanua oqo meu sa lai lave buka kina. E siro sobu sara yani o koya. Ia, na yaca ni koro oqo o Nailili. Na nona gole sobu yani o koya, o ira na lewe ni koro oqo, e ra dau cakava tu e liu na vuci. E ra kelikeli tiko, e ra bulu wai tiko. E gole sara e koya e na dua na vale levu, e raica sara o koya e dua na vale levu ni vakababa tu, e na koro oya, e vakadodonu sara kina o koya. Na nona sa vakadodonu yani, e na nona rai yani i loma ni vale, e raica o koya e dua na tamata ni davo koto. E lako sara o koya, i matadravu, e sa tukuna sara o koya vei koya na turaga e davo koto e loma ni vale, noqu turaga, au kerekere mo mai jave mada. E tukuna sara mai na turaga, 'lave, kauta na nomu mata ni buka ki na vanua e waqa toka'. E kauta sara o koya na nona buka, e lai biuta sara o koya e na vanua e waqa toka, e na nona davo koto ga na turaga oqo, ia na turaga oqo, na yacana o Qiqiqi, e sega ni dua na yavana, e qiqi ga o koya. E dabe toka o koya, e tukuna sara mai o Qiqiqi vei koya, 'i noqu marama, na i kovukovu vuaka, e sa buta toka oqori, na kena i coi na dalo e sa toka oqori e na koveta, tara mai e dua mo kana'. Mai kana sara yani na marama oqo, na nona sa kana toka, e sa vakaqiqiqi sara i tuba o Qiqiqi. E tabaka sara o koya na lako i tuba, me lako vei ira na vuci tiko, vata na nodra turaga. E ra rai va oqo, e sa tasogo na wai. 'E sa tasogo na wai, e sa caka vakacava?' E tukuna sara na nodra turaga, 'dua sara e cici, me lai rai mai ra, de dua na ka e sa vakalatilati tu mai liu, de dua na kau'. Na nona sa gole yani e dua na turaga, me sa cici

(2)

④ Au vakamuraia na gaunisala
kai Nakavika e toka tarava
Na delai matalima u vavaca
Vunibaka levu e toka i debina
Nai cegu³ ni siga vinaka
O delai voma e votu mamaca.

⑤ Na Waidina au kesova mai
koro ko Namosi na koro dokai
Vuniasitu e tarava mai
Na ilili noqu yavu me kilai
Narukunibua e toka etai
Waiwaka e tarava sara mai

⑥ Tui Namosi vosa yab³
Na noqu vanua au sa dokava
Veitabani ra mai sasaga
Ra vakadidike, ra vakagagara
Na koula sa kune taumada
Kune tarava sara na varasa
Na kopa ogo qai muri sara

CHRS

⑦ Qaraituva au yacova mai
keba ko Nabama e toka etai
~~Waiwaka e tarava sara mai~~
waisoi na keba levu e kilai
Na gara ni kopa e tu edai
Na noqu vanua rogo ke kilai
Na vunitakalu rogo ke kilai yaco me dokai

(3)

② Nodra madigi ra vakakotora
Ra^E curuma na botonisauloa
Kero ke Namosi e takosova
E dusia na delana mai voma
Mai soli^② dina ni loloma
E solia na kalou ko Jiova
Na gele na vatu me vuki me kopa.

③ Kabani e mekesi e qaqara
Nodra sasaga e toro cake sara
O Nabukavesi me ta na sala
Mai Wainikovu ki Namosi sara
Delai taqare u ravaca.
Vakaukina nodra i usana
Sa yaco tu na kalouigata

CHRIS

④ Muria na Wainikoroilua
Sai Wainatava u sana butuka
O Nanunikabi i tai kadua
O Saliadrav sara i uluna
E y²aravi tu e veigauna
Mai tai mavri sai vatuvula
Delai gele kaujia i tai kadua.

~~Vakamuria~~

⑤ au Xmuria tu na udivai
O Naqarawai e tarava mai
Na kero ni vuli toka i matai
Tai vud^② na loma ni bai
Kero ke Nasau^e tava e dai
O Naraiyawa e uluni vai
O Navosa Kobu yawa mai.

(4)

② Yacora yani nai yala
au irova sobu na wainimala
Naitasiri na kena yasana
Na medrau-sucu kobo yana sara
rai suka mai ki noqu yasana
me obni kina na kalougata
E vunia na kalou ko tamada.

HRB

③ Xdikeva na vei debana
Na baba e waisoi u sarava
Sa votu o koro basaga
Na uluivoma rau votu vata
Votu na koula, kopa na varasa
~~na~~ noda tobu levu ni kalougata.

④ Yaco na lewa ni kalou bula
Sa votu calce na noqu vanua
E kalougata na siga ni kua
noda turaga era kawabula
votu na varasa, kopa, na koula
kunei na yau me kune na bula

⑤ Gauna e liu au tukuna mada
veiqati noda turaga
Na noqu vanua era buturata
nai kubuna ki Burebasaga
~~veitaka~~ ^{veitaka} dina e ra vunitaka
Vevakabau dina na yacora

sara mada o matanivanua, me lai raica, se cava mada, se vakaosooso tu mai liu. Na nona lako yani o matanivanua me lai rai, e sa kacivaka mai vua na turaga, 'o Qiqiqi saka e sa vakababa saka tu oqo e na i kelikeli'. E sa tukuna mai o Qiqiqi, 'tukuna vua na turaga me ni cabe mai, na vale e sa tawa tiko'. E ra sa cabe mai na turaga, ra cabe mai na turaga ni ^{wai} Vanikavika. E sa tukuna sara o matanivanua, 'ni vakatotolo sara tale mai'. Me ra veicicivi taka mai na mata ni katuba, me ra mai raica, se cava sara mada e sa tukuna o Qiqiqi me da mai cabe kina. Me ra qai gole yani me ra yaco e na vale ni turaga, e sa lala tu na vale ni turaga. Qiqiqi, na cava na vuna o sogota kina na wai? Tukuna sara o Qiqiqi, o au saka noqu turaga, e dua ska na marama e gole mai oqo, e tamata se tevoru. E gole mai oqo, e mai lave buka. O koya na nona mai lave buka toka, au tukuna ki vua, sereka e dua na i ololo vuba e toka oqori, vata kei na dua na kena dalo e toka oqori e na loma ni kovate, mo kana. Na nona kana toka oya, au sa gole sara yani meu lai kacivi kemuni mai, me sa kua mada na vucivuci me da mai raica.' 'Ia e sa i vei?' E tiko oqori e loma ni vale. E ra mai rai i loma ni vale, e sa warai ni dua e tiko kina. E sa tukuna na nodra turaga, 'me moku o Qiqiqi'. E sa yaco yani o Raluve ni Dakualeka, e sa yaco yani vei buna. Tukuna sara mai o buna, 'isa raluve ni Dakualeka, o iko na makubuqu, o sa vakavuna na nodaru kilai e na i tikotiko oqo'. I vei sara na vanua o lave buka mai kina. 'O au gole tu ga e na veikau

oqo, noqu rai tu ga yani e na dua na delana, au sa raica sara ni tiko sobu i ra oya, e dua na koro. E tukuna sara yani o buna, 'i Raluve ni Dakualeka, mo kila tiko, ni kedaru sa kilai'. E daru sa kilai o kedaru, e sa voleka sara ga oqo na gauna ni nodaru veitalatala, mo sa na mai kau, meu sa na biu taudua tu o au. Na noqu mai tu e na vanua oqo, baleta na vukumu. E rau sa mai tiko na veibuni, e sa mai vakamareqeti na makubuna tiko o ~~mbu~~buinigone, vakamareqeti Raluve ni Dakualeka. E tabu toka o Raluve ni Dakualeka e na nodrau bure, o buna e sa cakava tu na qoli, cakava tu na werewere, cakava tu na ca buka, cakava tu na kedrau. Dua na siga, e sa tukuna sara o buna, 'i Raluve ni Dakualeka, mo sa vakatawa tiko na makubuqu, na nodaru buka e sa baci noqu i tatau me kakua ni boko, au se gole mada, meu lai qavia vakaoti mada na nodaru i teitei'. E sa tukuna sara o koya, 'sa vinaka buqu, gole'. E mai vakarau yani o buna ka gole. E utu toka na buka, mai sasamaki yani o Raluve ni Dakualeka, oti mai vesu na ulu, davo ka mani moce. Na nona moce o Raluve ni Dakualeka, e moce lutu vakadua. E qai baci lesu mai o buna e na i teitei, e sa baci ia tu na qolou, 'e caka saka tiko ga na moce kemudou na turaga, na noqu i tatau vua na makubuqu e sa baci warai ni nanumi. E sa baci boko na neirau buka, Raluve ni Dakualeka, raluve ni Dakualeka, sa rogo sara mai o makubuna. 'Isa na makubuqu, e sa baci boko na nodaru buka, e sa noqu i tatau tiko, na ka au sa cakava tiko vei kedaru, daru sa vakavuni kilai tiko, e sa baci boko na nodaru buka.

E sa mai ~~xxx~~ tu yani o Radini Dakualeka, taura e dua na mata ni buka, e sa baci tabaka. Gole gole gole yani o koya e na loma ni veikau, lai cabe i delana, na vanua e a muria e na i matai ni gauna, cabe, siro, ~~z~~ tabaka sara. E sa baci vakababa tu mai na vale, e sa baci vakababa tu mai o Qiqiqi. Ia, o ira na turaga ni koro oqo, e ra sa baci cakava tiko na vuci. E sa rai toka mai o Qiqiqi, e sa basika mai na marama oqo. Na nona basika ga yani, e sa tukuna sara mai o Qiqiqi, 'bula vinaka noqu marama'. Daru sa veitukuni mada, da vakanaboro, da vakanasa, o tamata se o tevoru. E kaya sara mai o Radini Dakualeka, o au na tamata. Ia, mo tukuna saka mai, se i vei sara mada na vanua o ni tiko mai kina? E kaya sara mai o koya, 'o au o Raluve ni Dakualeka'. O keirau, e keirau tiko mai kei buqu, va na loma ni dua na veikau sara. Keirau tiko taudua, e na neirau se mai e na i valu, keirau sa mai toka kei buqu, va na loma ni dua na veikau, e na i tikotiko oqo. Oi, sa vinaka, 'ia lave na nomu buka'. Lave na nomu buka o kana, na kakana e sa buta tu oqori. E sa baci vakarau me vakarautaka na kena kakana na marama me kana, e sa baci vaka lutu i tuba o Qiqiqi. E tabaka sara o koya, e sogota na wai. E sa rabaci kila sara, ni sa baci sogota na wai o Qiqiqi, e sa tawa na vale. E ra sa cici mai vale, ra cici mai e sa tukuna sara na nodra turaga, 'ni yadua taucoko sara na mata ni katuba, lati sara na lalaga ni vale taucoko. E ra tabaka mai na cici, e ra sa mai veilasikata sara na mata ni vale, e ra yadua na katuba me ra latia. E ra rai mai loma

ni vale, e ra raici Qiqiqi ga ni tiko, e sa warai tale ni dua na tamata e ra raica. 'Qiqiqi, o iko sa na ~~xi~~ moku ni kua, e sa tukuna na turaga me sa na moku o Qiqiqi.' Baleta o koya e sa mai vaka ~~xi~~ lasutaki keda tiko. E tukuna o Qiqiqi, o au wara niu lasutaka e dua na ka, na vo ni kemu kakana ga ko au sa mai kania tiko oqo, e tukuna o koya, na tamata dina e gole tiko mai, oqo na marama oqo o Raluve ni Dakualeka. E sa keirau veitarotarogi ni kua, e sa vakamacala taka vei au o koya, o rau a se mai e na i se ni valu, e rau sa mai toka e na dua na tiki ni dua ga na yasa ni veikau e toka oqo, e rau sa mai toka kina. Sa vinaka, gole sara matanivanua, mo lai tukuna sara vei rau na qase, o rau na qase, na qase turaga ni koro oqo, ~~na~~ rau toka vakagalala. O rau, e dau nodrau cakacaka tiko na vakana manumanu. Na kena magiti na turaga, na kena uvi, na toa, o rau e rau qarava tu na veiwatini oqo. E sa tukuna sara na turaga, 'sa vinaka matanivanua, gole sara lai tukuna vei rau na qase, me rau vakarau toka. Mo dou gole sara na lai vakaqara na marama oqo. Mo dou lai kauti Raluve ni Dakualeka mai. O Raluve ni Dakualeka, e sa mai vakavuna na noqu moce vakaca, na noqu warai ni kana, e na ka e mai vakayacora tiko o Qiqiqi, e na i tikotiko nei Qiqiqi'. E sa mai gole sara yani o ~~Qiqiqi~~ ^{matanivanua} ~~Qiqiqi~~ e na nodrau i tikotiko na veiwatini qase, e rau vaka galala tiko. E sa lai tukutuku sara, E lai tukuna sara na i tukutuku ni turaga. E sa tukuna sara na qase, 'sa vinaka, moku mada na toa, e sa mai vakaisulutaki sara o matanivanua, e coba kece sara na vuti ni toa i yagona. Coba taucoko,

cobacoba taucoko sara i yagona, e sa tukuna sara vua na qase me toka vakagalala. 'Tu mada i tuba matanivanua, tevuka mada na tabamu.' Mai vakacarobaroba tu yani o matanivanua. Na nona vakatauteba tu ga yani va oqo, e sa mai tubu cake sara yani. E sa kaya sara na qase oqo, 'e sa rauta sara ga oqori'. Ni o sa gole, gole sara e na bure nei Raluve ni Dakualeka, raica ni sa moce koto, vivigi koya vata mai e na nona i davodavo, ka kauta sara mai. E sa vakamuraia sara o matanivanua na ka e sa tukuni vua, e sa mai gole sara yani. Gole yani o matanivanua, na nona gole sobu yani oya, e sa ro sara i mata ni katuba, e lai curu sara i mata ni katuba, me gole yani, e sa moce koto o Raluve ni Dakualeka. Vivi sara na nona i davodavo, na nona gole mai tuba, e sa mai vakataqari sara i dakuna, e sa mai vakatubutubu tale yani o matanivanua. Na nona vakatubutubu ga yani oya o Matanivanua, vakaroro sobu tale mai e na nodrau vale na veiwatini qase, o koya e rau toka vakagalala. E rau sa vakarau toka, e sa saqa toka na kakana. Yaco ga yani o matanivanua, e sa tukutuku, e sa o keirau oqo. Mai sara, drau mai tiko. E rau sa mai tiko sara yani na wati koya na tiko vakagalala, e sa toka na v_okavakarau, na vakasaqa, e sa mai tevu na i davodavo. E sa samaki na lomanibai ni nodrau tiko vakagalala. E ra sa tiko na lewe ni koro, e ra sa tukuna tiko o ira na tiko i loma ni koro, 'kemudou, e dua na siga ni kua, e rau yadra vakamataka na veiwatini mai veikau'. E ra rogoca na mauwe ni sa caka tiko mai veikau. E sa kuvu na lovo e na mataka ni kua, na cava beka e ra cakava. E ra vakatataro tiko na

lewe ni koro, e ra sega tiko ni kila, ni o Raluve ni Dakualeka, e sa mai tiko e na vanua ni vakagalala. E sa tukuni sara mai, me sa gole sara ki vua na turaga. Mo lai tukuna ki vua, na ka e talai kedaru kina, e sa daru vakayacora. E sa tawa tiko na i tikotiko vakagalala. E sa mai gole sara yani o matanivanua, mai gole sara yani e na nona i tikotiko vakagalala^{Turaga} e sa kila sara o koya. E sa raica ga na i rairai kei matanivanua, e sa kila sara o koya, o Raluve ni Dakualeka e sa kau mai. E sa marau mai na turaga, 'e sa i rogo cava matanivanua?' E sa ia sara mai o matanivanua, 'e sa keirau lesu saka toka mai'. E sa vinaka saka vakalevu, e sa i vei? E sa rau toka mai vei rau na veiwatini mai veikau. E sa vinaka, me yakavi, me sa qai lai kau mai. E sa kaci sara o matanivanua e loma ni koro, 'vakarau na koro, e sa tawa na noda koro ni kua'. Ia, e dua na marama e sa tiko e na loma ni koro oqo, na marama oqo, e sa tukuni tiko me rau na veiwatini vata kei Ravouvou ni Wainikavika. E sa tukuni tiko me rau sa na veiwatini. E sa mai rogovaki i nakoro, me sa mai tukuni ni sa kau mai, mi sa tiko na wati Ravouvou ni Wainikavika, o Raluve ni Dakualeka. E sa tikomai e na vanua ni vakagalala toka mai veikau. E sa tukuna sara na marama oqo, 'e sa dua na marama oqori, me kau sara mai e na dua na vanua, me mai vakawatitaki sara ena loma ni koro oqo. Baleta o keimami, e keimami tiko na i taukei ni koro oqo, e keimami vakawatitaki ga e na koro oqo'. E sa ca toka na yalona na marama oqo, o koya e a sa vosaki toka e liu me wati Ravouvou ni Wainikavika. A ra sa maqusa na lomanikoro, e ra sa

vakarau na lomanikoro ni sa vakarau basika mai na marama. E sa vakatukuna sara mai o matanivanua, sa vinaka, sa da veikau ni kua, e sa na laki tevu na ibe ni kua i vale levu. E sa ra vakavakarau sara, e ra sa mai veikau sara yani. E rau sa mai veikau sara yani o Matanivanua, kei koya na qase e toka vakagalala. E rau sa veikau sara, e sa tevu tu na i davodavo. E sa ra tevutevu na lewe ni koro, e sa caka na ragiti. E sa ra mai tiko, e sa mai caka na yadrayadravaki. E caka na veimeketi, ni sa marautaki tiko, ni sa vakawati na turaga, e sa vakawati na Ravouvou ni Wainikavika. E sa qai nakinakica toka o koya na marama e a tukuni me rau veiwatini kei Ravouvou ni Wainikavika. E tukuna o koya, 'io sa vinaka, ni marau toka mada'. Na gauna ga e takali mai kina i tuba mamarama oqori, na gauna tale ga oya, e na takali kina na nona bula, e rau na veitalatalax vata na turaga oqo. A kavu, e keimami tiko oqo na i taukei ni tagane, e dua sara na yalewa e kau tani mai, me kau sara mai me mai vakawati taki sara e na loma ni koro oqo. O koya na nomuni marau oqori, au na tinia na nomuni marau. E sa mai tiko na lomaca vei koya na marama oqo. Ia, o Raluve ni Dakualeka, e sa dua na marama e sa bulicaki totoka. E warai tale ni dua na ka e vakamelei vua, e tekivu sara ga mai e na temo ni yavana, kauta cake, e mai kauta yani e nanona buiniga, e tacoka tu na kena buiniga. E raica mada ga o koyana marama e sa vosaki tiko, o koya me rau a veiwatini kei Ravouvou ni Wainikavika, na lomana e sa qai vutusese ga na kena ca. Ia, na marama oqo, o koya na i taukei ni koro, o koya e a sa vosaki tiko

tiko me wati Ravouvou ni Wainikavika, o koya e ribi. E sa qai tukuna mai o wati Matanivanua, 'e rawa vakacava mo drau veiwatini vata na Ravouvou ni Wainikavika, raica mada na kemu i bulibuli, o iko o ribi, o raici Raluve ni Dakualeka mada, na kena totoka tuk, e sa vaka tu na vuku ni Jaina na kena i rairai. E tukuna o koya, ia, na nomuni veimarautaki oqori e na qai tini ga mai. E sa ra marau tiko na lewe ni koro, ni sa mai tawa na koro. E sa lesu tale mada na i talanoa oqo vei bui Raluve ni Dakualeka. E sa qai lesu tale na i talanoa oqo vei Raluve ni Dakualeka, e sa toka yadra e na mataka ni siga oya o buinigone, e sa rai mai o koya, e sa waqa toka na ti, mai vakarau sara na ibe ni kana, gole sara o koya, e lai kacikaci tu e na vale nei makubuna. 'I raluve ni Dakualeka, yadra mai me daru mai gunu ti namakubuqu, e sa siga levu na vanua.' E kacikaci tu o buna, o cei me rogo. Doladolava o koya na vale, e rai sara o koya e na i davodavo nei Raluve ni Dakualeka. Na nona rai yani o koya, e sa lala na i davodavo nei Raluve ni Dakualeka. E sa tukuna o koya, 'isa o namakubuqu, na noqu vosa ni yalayala vua, au a sa tukuna ki wa, ni sa vakarau me keirau na veitawasei'. Isa namakubuqu, keirau sa mai veibiu, na gauna balavu keirau mai tiko. Na gauna balavu keirau mai tiko, na neirau dro mai e na veivaluvaluti, e na noqu kauti koya mai, e sa mai levu, e sa mai gone yalewa, e sa mai vakacala kece, e sa mai vakacala na vosa ni yalayala kece au a sa tukuna vua. E sa mai biuti au me sa maigole yani. E vei beka na vanua e sa lai tu kina o namakubuqu. E sa mai vosavosa i yalona

toka o buna, tukuna sara o koya, sa vinaka, au sa na gunu ti mada, meu sa na gole tu mada meu lai vakaqarai Raluve ni Dakualeka. E se vosa toka ga oya o koya, e sa basika tale na mata mai nakoro. E sa tukuni sara, me gole tale mai e dua namata mai nakoro, me gole tale mai vei buna, me mai tukuna vua, me rau mai gole vata, me rau gole me sa lai vakamau o Raluve ni Dakualeka, e na vanua e sa tiko mai kina. Na nona rai ga yani o buna, e sa raici matanivanua ni sa basika. E sa tukuna sara yani o koya, 'e sa vakacava noqu turaga'. E tukuna sara yani o matanivanua, 'au sa talai sara tiko ga mai ogo mai vei Ravouvou mai Wainikavika, mo sa mai gole, e rau sa vakamau tiko ni kua. E keitou sa mai tukutuku tale tiko ga vei iko, o o Raluve ni Dakualeka, e sa vakawati taki, e rau sa veiwatini vata kei Ravouvou ni Wainikavika. Mo sa mai gole, me sa laki caka na nodrau vakamau. E mai vakarau sara yani o buna, na ka e a sa vakarautaka tu o buna, o koya e sa cirivaki yani e na waluvu. E sa mai gole yani o buna, e rau sa mai gole yani. E rau yaco yani i nakoro e na yakavi ni siga oya, e sa tukuna sara o koya, ni mataka, e sa na caka kina na nodrau vakamau. E rau sa mai vakamau yani na veiwatini, e sa mai caka yani na marau, e rau sa mai veimarauci tiko. E ra sa mai tiko yani, e sa bukete tiko o Raluve ni Dakualeka, ka sucu. E sucu turaga, uluhatua. E ra mai tiko tale yani, bukete tale o Radini Dakualeka, e sucu, ka marama. E sa mai yaco toka i kea na noda i talanoa.